

бути виваженим, цілеспрямованим та результативним. Колективний характер роботи на кожному з етапів є запорукою формування свідомого ставлення до справи, приносить моральне та естетичне задоволення, виховує почуття відповідальності і робить клас ансамблю ефективною формою навчально-виховного процесу.

Список використаних джерел:

1. Музыкальная энциклопедия в 6 томах. Гл. ред. Келдыш Ю.В. Москва : Сов композитор, 1978–1982 г. Т. 1, Т. 4. 6176 с.
2. Липс Ф. Искусство игры на баяне. Москва : Музыка, 1985. 158 с.
3. Бузони Ф. «О пионистическом мастерстве». В кн.: Исполнительское искусство зарубежных стран. 1962. Вып. 1. 176 с.
4. Петрушин В.И. «Музыкальная психология» : учебник и практикум для академического бакалаврата. 4-е изд., перераб. и доп. Москва : Издательство Юрайт, 2017. 380 с.
5. Ушенин В. Работа с ансамблем русских народных инструментов : Методическое пособие. Москва, 1986.
6. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. Москва, 1971. 94 с.

Лисюк Т.Ю.

студент,

Науковий керівник: Киричук Г.Є.

доктор біологічних наук, професор,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТУ «БІОЛОГІЯ І ЕКОЛОГІЯ» (ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ)

В системі освіти відбуваються динамічні зміни протягом багатьох років. Основна дидактична мета освітнього процесу – це виховання цілеспрямованої, багатогранної, вихованої особистості із багатим набором персональних навичок, що готова до життя в прогресивному суспільстві, яке швидко розвивається [5].

Природничі науки, зокрема біологія, прямо впливає на виконання поставленого завдання. Важливим аспектом викладання біології – це зв'язок предмету з іншими дисциплінами. Міжпредметні зв'язки допомагають краще освоїти матеріал, критично його усвідомити та практично освоїти. Застосування міжпредметних зв'язків відбувається із початкової школи і триває до закінчення навчання. Міжпредметні зв'язки під час вивчення природничих наук проявляються у старшій школі найкраще, оскільки в 10-х та 11-х класах є можливість вивчати два типи курсів – Інтегрований курс, який включає вивчення фізики, хімії, географії та біології в одному «пакеті»; курс «Біологія і Екологія», який включає вивчення біології та екологічної грамотності. Саме тому старша школа є хорошим прикладом для вивчення міжпредметних зв'язків [1; 4].

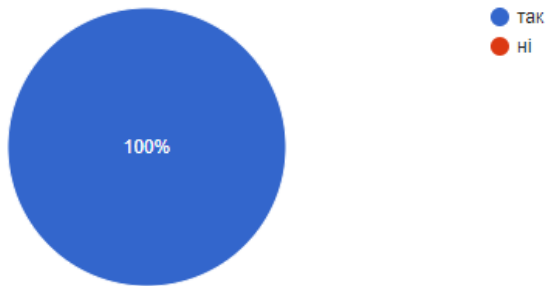
Міжпредметні зв'язки – один із найважливіших аспектів вивчення навчальних дисциплін та світу навколо. Завдання міжпредметного змісту включають в себе активну взаємодію учнів між собою, вчителя з учнями, що формує позитивну атмосферу навчання та покращує запам'ятовування теоретичного і практичного матеріалу [2]. Досліджень, що стосуються впровадження таких завдань, доволі багато, проте зараз активно вводиться інтегрований курс у вивчення природничих дисциплін, що ставить нові завдання перед вчителями, методистами. Інтегрований курс «Біологія і екологія» є експериментальним і має на меті проаналізувати методику викладання предмету з максимальним використанням завдань міжпредметного змісту для реалізації мети курсу – об'єднати знання з фізики, географії, хімії, біології в один сегмент, який наочно та практично продемонструє суцільність світу та його тонкий взаємозв'язок [3; 6]. Саме тому вивчення міжпредметного підходу є актуальним на часі і вимагає ретельного вивчення зв'язків між різними предметами та їх реалізацією в процесі викладання природничих дисциплін, а саме – біології.

Для дослідження реалізації міжпредметних зв'язків під час викладання навчального предмету «Біологія і екологія» було проведено анкетування серед педагогічних працівників приватного навчального закладу «Generation 22» міста Києва. Опитування здійснювалось за допомогою використання Google Форм.

Метою цього дослідження було перевірити наскільки вчителі володіють знаннями про міжпредметні зв'язки та, за допомогою яких методів відбувається реалізація міжпредметного підходу. Також на меті було визначити, якого типу завдання, що мають міжпредметний

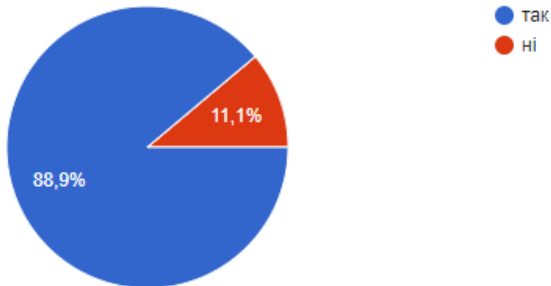
характер, подобаються учням і мають максимальний ефект для них в процесі навчання.

В опитуванні взяло участь 20 вчителів, які викладають предмети різних циклів. Результати показали, що 88% вчителів мають знання про міжпредметні зв'язки і усвідомленні в їх використанні та практикують завдання міжпредметного змісту на своїх уроках.

Діаграма 1. Чи знаєте ви, що таке міжпредметні зв'язки?

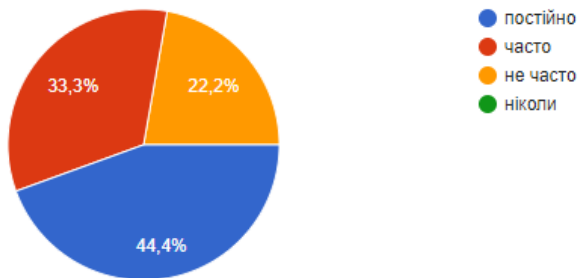
Подальше опитування показало, що 100% вчителів підтримують реалізацію міжпредметних зв'язків в навчальному процесі, в тому числі і в курсі «Біологія і екологія».

Діаграма 2. Необхідність застосування міжпредметного підходу в освітньому процесі

Така статистика показує важливість реалізації міжпредметних зв'язків в процесі навчання. Адже цей підхід сприяє всебічному розвитку учня як особистості.

В результаті анкетування було виявлено, що застосування завдань міжпредметного змісту дуже сильно варіює. Лише 44,4% вчителів постійно, систематично використовують завдання такого типу на своїх уроках, 33,3% відсотки часто застосовують такі завдання, а інші 22,2% рідко застосовують міжпредметний підхід під час викладання свого предмету. Таке відсоткове співвідношення показує, що не всі педагоги готові інтегрувати завдання з міжпредметним змістом у свій урок або не знають як правильно це зробити.

Діаграма 3. Наскільки часто педагоги застосовують завдання міжпредметного змісту на уроках

Згідно результатів опитування було виявлено, що основними методами реалізації міжпредметного підходу є такі форми та методи навчання – проектна діяльність, проведення аналогій, скрайбінг, групова робота, експеримент та інші.

Отже, сучасні вчителі, методисти схиляються до того, що впровадження завдань, які мають міжпредметний зміст – це одне з основних завдань сучасної освіти і нині існує багато інструментів для реалізації даного задуму. Міжпредметний підхід – це та складова навчального процесу, що стимулює до розвитку та модернізації освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Біда О.Г. Міжпредметні зв'язки природничих дисциплін початкової і основної школи / О.Г. Біда // Біологія і хімія в школі. – 2002. – № 3. – С. 17–23.
2. Владімірова В.А. Концептуальні засади інтеграційних процесів у методиці викладання природничих наук / В.А. Владімірова // Біологія. – 2004. – № 3. – С. 34–37.

3. Медведок Є.К. Реалізація міжпредметних зв'язків як умова інтеграції змісту освіти / Є.К. Медведок // Біологія. – 2004. – № 9. – С. 15–18.

4. Навчальна програма Біологія і Екологія 10-11 класи профільний рівень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

5. Нова Українська Школа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/>

6. Кремень В.Г. Основні засади розвитку освіти України / Василь Григорович Кремень. – Київ: Тернопіль, 2004.

7. Проценко І.В. Інтегрований підхід до загальної біологічної освіти в умовах спеціалізації навчально-виховного процесу / І.В. Проценко // Біологія. – 2005. – № 1. – С. 23–25.

Лім К.Е.

студент,

Херсонський державний університет

**НАВЧАННЯ РЕФЛЕКСИВНОГО ЧИТАННЯ
УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ
(НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ «THE SMILE» R. BRADBURY)**

Рефлексія та рефлексивне мислення відіграє важливу роль у сучасному освітньому процесі. Для ефективного викладання та у свою чергу, засвоєння іноземної мови, метою і засобом якої є іншомовне спілкування, важлива особистість, насамперед, викладача, його знання психології, широкий кругозір, вміння залучити до процесу спілкування, створити оптимальні для нього умови, враховувати індивідуально-психологічні особливості, особистісні характеристики учнів – учасників спілкування, їх психологічну сумісність, стиль пізнавальної діяльності, мовні особливості суб'єктів, вплив вербальних і невербальних компонентів психіки на оволодіння мовою, особливості мотивації і пам'яті, рівень розвитку абстрактного мислення.

Таким чином, необхідно приділяти особливу увагу вивченню особистості того, хто навчається, його потребам і факторам, що впливають на успішність навчання.